

HRVATSKA MISAO

PREDPLATA ZA ŠIBENIK I AUSTRO-UGARSKU GODISNJE K 14.--
POLUGODIŠNJE I TROMJESEČNO SURAZMJERNO, MJESEČNO
K 2.50. — POJEDINI BROJ 10 PARA. — OGLASI PO CIJENIKU,
PLATIVO I UTUŽIVO U ŠIBENIKU.

- IZLAZI SVAKI DAN -

TELEFON BR. 74. — ČEKOVNI RAČUN 129.871. —

UREDNIŠTVO I UPRAVA NALAZE SE NA TRGU SV. FRANE IZA
OBCIN. PERIVOJA. — VLASTNIK, IZDAVATELJ I ODGOVORNI
UREDNIK JOSIP DREZGA. — TISAK: HRVATSKA ZADRUŽNA
TISKARA U ŠIBENIKU, U. Z. S. O. J.

GOD. II.

ŠIBENIK, ponedjeljak 16. studenoga 1914.

BR. 150

Pobjedonosna borba oko Valjeva i prama Beogradu.

Uzbuna u srpskim pukovnijama. - Junačka obrana Przemysla.
Napredovanje u Francuskoj. - Turski uspjesi.

U Srbiji.

Borba oko Valjeva.

BEČ, 14. studenoga. Službeno se saopćuje sa južnog ratišta:

Naše prodiranje u Srbiju naišlo je sjeverozadno od Valjeva na jaki odpor. Otežčan je također, zemljištem koje propada usljed kiše i sniježa, dovoz našeg topništva.

Ipak sve naše kolone uznapredovale su na prostoru te osvojile više važnih pozicija, dostigle liniju Skela na Savi do južno Kočeljeva, a onda u daljnjem pravcu sve do Drine.

Mnogo je Srba zarobljeno. Zarobljenici kažu, da Srbi spremaju ponovni odpor kod Valjeva.

Šigurno napredovanje

BEČ, 15. studenoga. Sa južnog ratišta saopćuje se službeno:

Da za odvoz svojih trenova dobije vremena, neprijatelj sjeverno i zapadno od Valjeva dao se ponovno na odpor.

Naše čete dostigle su jučer visove kod Kamenice, koji su ključ neprijateljskog položaja. Nakon ljutih bojeva 580 Srba je zarobljeno te mnogo oružja i municije zaplijenjeno.

Sinoć su naše čete bile pred Obrenovcem -- 30 klm. jugozapadno od Beograda -- i u napadaju na sljeme visočja Jutine, na liniji istočno od Kamenice i u južnom pravcu do Stubice na prijevoju ceste Rogačica-Valjevo.

Uzbuna u srpskim pukovnijama.

Beč, 14. studenoga.

Prama izjavama zarobljenih srbijanaca, nekolicom srpskih pukovnija uzbunilo se.

Monitori u akciji.

BEČ, 14. studenoga. U zadnjim bojovima u Srbiji sudjelovali su i monitori „Korös“, „Maros“ i „Leitha“ te uspješno podupirali pobjedonosno prodiranje naših četa uzduž Save time, što su si pale uništavajuću vatru u bokove neprijatelja.

U GALICIJI.

Junačka obrana Przemysla.

Beč, 14. studenoga. Kako službeno saopćenje veli, na sjeveroistočnom ratištu niti jučer na našem frontu nije bilo borbe.

Beč, 15. studenoga. Službeno se saopćuje;

Obrana tvrdjave Przemysl vodi se, kao i pri prvoj opsadi, najvećom radinošću.

Tako je jedan oveći naš ispad prama sjeveru potisnuo neprijatelja do visova Rokietnica. Naše čete pri ovom podhvatu imale su tek najmanje gubitke.

U Karpatima bili su

pojedini nastaji neprijateljskih odjela bez ikakva truda suzbiveni.

I na ostalom frontu ruske izvidnice nisu mogle prodrijeti.

Proti Rusiji.

Veliki bojevi još u toku.

BERLIN, 14. studenoga. Službeno se saopćuje:

Bojevi u istočnoj Pruskoj traju dalje.

Kod Stalluponena 500 Rusa bilo je zarobljeno.

Kod Soldau odluka još nije pala.

U Wloclaweku jedan ruski vojni zbor bio je suzbiven, te je 1500 Rusa zarobljeno, a 12 pušćanih strojeva palo je nama u ruke.

BERLIN, 15. studenoga. Na istoku bojevi još uvijek traju.

Na granici istočne Pruske i u ruskoj Poljskoj odluka još nije pala.

Sa francuskog ratišta.

Uspješni njemački napadaji.

BERLIN, 14. studenoga. Službeno se javlja:

Bojevi u zapadnoj Flandriji traju dalje. Naši napadaji napreduju polagano. Južno od Yperna 700 Francuza zarobljeno.

Engleski napadaji zapadno od Lille bili su suzbiveni.

Kod Berry au Bac morali su Francuzi da napuste jedan domjirajući položaj.

U argonskoj šumi naš napadaj dobro napreduje. Francuzi su pretrpjeli gubitke. I jučer preko 150 zarobljenika dopalo je naših ruku.

BERLIN, 15. studenoga. Službeno se saopćuje:

Bojevi na desnom krilu, i jučer pod uplivom nepovoljnog vremena, pokazuju samo mala napredovanja.

Kod teškog prodiranja zarobljeno je nekoliko stotina Francuza i Engleza, a dva pušćana stroja zaplijenjena.

U argonskoj šumi pošlo je za rukom razbiti jaku francusku podpornu točku i na juriš je zauzeti.

Francuske „pobjede“.

BERLIN, 15. studenoga. Službeno se saopćuje: Vi jest francuskog vrela, da bi Francuzi bili jedan njemački odjel kod Coincourta južno od Marsala naterali u nered, izmišljena je. Naprotiv su baš Francuzi imali ovdje znatne gubitke, dočim mi niti jednog čovjeka nismo izgubili.

Smrt engleskog vojskovođe

LONDON, 15. studenoga. Feldmaršal lord Roberts preminuo je jučer na bojnopolju u Francuskoj. Kod pregledanja četa iz Indije zadobio je upalu pluća.

Preminuli lord Roberts bio je odličan vojskovođa. Istakao se ponajprije u ratu protiv Afganistana god. 1878.—81.

God. 1900. bio je uz lorda Kitshenera vrhovni zapovjednik u ratu proti Burima, kojih 35.000 znatlo je

odolijevati dosta dugo pet puta većoj engleskoj sili.

Lordu Robertsu i u sadanjemu ratu bila je namijenjena velika uloga, ali je prije vremena od upale pluća (?) podlegao.

Tursko-ruski rat

CARIGRAD, 25 studenoga.

Glavni kvartir javlja:

Naše čete zaposjele su Kotur u sjevero-zapadnoj Perziji, koji je dosad bio zaposjednut od Rusa. Rusi, poraženi, dadoše se u bijeg.

Tursko-engleski rat

CARIGRAD, 15 studenoga.

Glavni kvartir javlja:

Naše su čete poduzele žestok napadaj protiv Engleza, koji se izkricali kod Fao na obali Baszorah. Englezi imali su 60 mrtvih.

Položaj.

Ulaskom Turske u ratne dogodjaje rat je unišao u novi tok. Najveća pogibelj je za Englesku, ako Turskoj uspije zagospodariti sueskim konalom. Akcija Turske i za Rusiju je od nemale štete, pošto će Rusija biti prisiljena, da protiv turske vojske upotrebi jake sile, koje bi inače upotrebila proti Njemačkoj i Galiciji.

Suradnik nekog francuskog stručnog lista, koji boravi u ruskom glavnom stanu, javlja iz Petrograda: Radi novog je razmjешtanja austro-ugarskih i njemačkih bojnih sila nastala nova bojna fronta. Njemačke čete, kojima služi tvrdjava Thorn kao zaledje, imadu se smatrati konačnom točkom te fronte prama sjeveru, dok se južno krilo proteže sve do sjeveroistoka Galicije. Ondje će se sada biti odlučni bojevi. Vodstvo je ruske vojske pojačalo naročito svoje lijevo krilo, dakle ono, koje stoji u Galiciji.

To što se je u rat upleo i Japan, Njemačkoj i Austriji neće nimalo škoditi, pošto Sjedinjene Američke Države drže Japan na oku, eda sprječje proširenje interesne sfere Japana na Tihom Oceanu. Ako Japan bude podupirala Engleska, to će između Londona i Washingtona doći do pretiloma.

Isti dan, kad je u London stigla za Engleze vesela vijest, da je strah i trepet engleske trgovine, njemačka krstarica „Emden“ nakon dugog progona potopljena, saznali su Englezi o još jednom događaju, koji ih je duboko potresao i oduzeo im volju, da nastave sa svečanostima, koje su započeli u povodu potonuća „Emdena“.

Kod Dowera, tik same engleske obale, na mjestu, koje je najviše straženo, koje je najjače utvrđeno i gdje je najvažniji promet, pojavio se iznenada jedan njemački podmorski brod i potopio englesku ratnu ladju „Niger“.

Ovaj je događaj od vanredne važnosti. Dowerska je morska cesta prema Calaisu za svezu Engleske sa engleskim četama u Francuskoj, te za dovoz novih pojačanja i ratnog materijala, najbrža i najsigurnija. Ova cesta nije više sigurna i što se je danas dogodilo jednoj, može se sutra dogoditi drugim engleskim ratnim i transportnim ladjama. Njemačkoj je dakle uspjelo, da preveze ili prenese svoju jaku podmorsku flotilu u kanal i engleska mornarica nije više sigurna ni u svom najjačem zakloništu: dowerskoj ratnoj luci.

Glede pak položaja na srpskom ratištu, dostatno je upozoriti na pisanje berlinskog „Lokalanzeigera“, koji se veseli nad sadanjim uspjesima austrijskih četa u Srbiji. Srbiji i Crnojgori — veli — posvećivalo se malo pažnje, ali one su bile ipak velika zapreka, te je red da je se riješimo. I zato je poduzet prodiranje sa svih strana, a vrhovni zapovjednik general Potiorek bio je u stanju da daje zapovjed, da do zime sa Srbijom moramo biti gotovi.

Austrijski ratni zajam.

C. kr. ministar financija publicirao je 12. XI. o. g. u Beču objavu austrijskoga ratnoga zajma uz 5 i 1/2%, koji će biti slobodan od poreza, a dospijeva prvog aprila 1920. Ukupni iznos zajma bit će određen tek nakon rezultata javne supskripcije. Obveznice glase na imaoća, te su izdane na 100, 200, 1000, 2000 i 10.000 kruna i dalje. Obveznice su datirane 1. novembra o. g., te nose faksimile potpisa ministra financija i supotpise predsjednika i jednog člana kontrolne komisije carevinskoga vijeća za državne dugove. Sastavljene su njemačkim jezikom, a dodan je sadržaj teksta u zemaljskim jezicima. Državna će uprava povratiti zajam prvog aprila 1920., ali sabi pridržaje pravo, da ga djelomice i u cijelini i prije otkáže i to uz tromjesečni otkaz. Ratni zajam je ukamčen uz pet i po posto a otplaćuje se u polugodišnjim ratama 1. aprila i 1. oktobra. Supskripcija počinje 16. novembra, a svršaje u utorak 24. novembra u 12 sati o podne. Predbilježbe se primaju već od 12. o. m.

KRONIKA.

Carigradski „Tanin“ javlja, da je ovo dana stiglo u Carigrad 2000 muslimanskih zarobljenika iz Njemačke. Oni su većinom bivši francuski vojnici iz Alžira i Tunisa, koje je Njemačka u Francuskoj zarobila, te sada hoće da se bore u turskoj vojsci protiv neprijateljnima islamu. Njemačka će tako postupiti i s ostalim muslimanima, koje je i koje bude zarobila.

U Kairu buknuo su nemiri. Engleske čete, nezna se zašto, nisu sudjelovale pri gašenju nemira.

Tri turska princa, praćena turskim poslanikom u Berlinu, pošla su u glavni kvartir k caru Vilimu.

Austrija je predala Bugarskoj one macedonske Bugare, koje zarobila u ratu sa Srbijom. Oni su naime izrazili želju, da bi pošli u Bugarsku, čemu im je udovoljeno te ih se oskrbilo potrebitim sredstvima.

Jedan visoki francuski častnik izjavio je jednom londonskom listu, da će rat trajati dugo i da će tek 1916. početi za tokom skrajiti otpor Njemačke. Čin je taj otpor skočiti, toga taj visoki francuski častnik nije izvolio reći.

„Emden“ je našo dostojnog nasljednika: Njemački je krstaš „Karlsruhe“ u blizini brazilske obale potopio pet engleskih trgovačkih brodova. Rat se za posve-mašnje uništenje nesmanjenom žestinom nastavlja i na moru.

Rusija je zatražila od Rumunjske slobodan prolaz svojih četa u Tursku. Rumunjska je vlada to najodlučnije odbila.

Domaće vijesti.

Ukinuta srpština. Hrvatska vlada je odlukom od 5. o. m. dala nalog, da sve uprave javnih škola, kao i nastavne oblasti i svi nastavnici zemaljskih visokih, srednjih, učiteljskih, stručnih i njima sličnih, te svih javnih nižih i viših pučkih škola, inače unapred u svekolikom svom službenom poslovanju označiti jezik imenom službenoga jezika hrvatskoga. Prama tome otpada dosadašnji naziv hrvatski ili srpski.

Tako hrvatska vlada. A kod nas u Dalmaciji prijete se onim učenicima koji svoj jezik hoće da nazivlju svojim pravim imenom.

Pušteni na slobodu. Nekidan javismo da su bili pušteni na slobodu gg. načelnik S. vit. Topić i Dr. Dojmi, koje su Francuzi bili zarobili ne Visu, te ih za tim odveli na Maltu. Pustili su također i drugu dvojicu naše vrlo sumištenije gg: Niku Pušića i tumača Nika Mužini.

Grad i okolica.

Poginuli na polju stave. Garma Roko, prve kumpanije 22. regimente, iz Krapine i Barić Joso, 13. kump. 22. regimente iz Tiješana.

Junacima neka je slava!

Koncert umjetnika Mazzoleni-Pattiera, uz sudjelovanje nekih diletanata, održavat će se u četvrtak 19. ov. m. mjeste sinoć.

U fond kluba stranke prava dopriniče po K 3 gg.: Dr. Ante Dulibić i Krsto Jadronja, da počaste uspomenu rajnika Iva Kulića.

Za naše ranjenike poklonio je gosp. Paško Rora K 2, da počasti uspomenu rajnika Iva Kulića.

U fond diletantskog kluba poklonio je gosp. Hinko Bulat K 1 na počast uspomena angelka Iva, sina g. V. Kulića.

Novočenje pučkog ustanka 1890.-1878. bit će u našem gradu (u općinskoj kući kod Stolne Bazilike) ovim redom:

Za općinu Šibenik: dne 18. ov. m. rođeni 1890., 1889., 1888. i 1887.; dne 19. rođ. 1886., 1885., 1884.; dne 20. rođ. 1883., 1882., 1881.; dne 21. rođ. 1880., 1879., 1878. te pripadnici općine Vodice.

Dne 22. ov. m. svi prip. opć. Zlarin. Dne 23. ov. m. svi prip. opć. Tiesno. — Za općinu Skradinu: dne 24. rođeni 1890., 1889., 1888., 1887., 1886.; dne 25. rođeni 1885., 1884., 1883., 1882., 1881.; dne 26. rođ. 1880., 1879., 1878., te svi stranci, koji se nalaze u ovom kotaru.

JAVNA ZAHVALA.

Duboko dirnuti općim saučesćem u teškoj našoj tuži, koja nas sašla sinrcu premlit nam angelka

I V A

osjećamo se ponukovani na tolikim iskazima izraziti toplu našu harnost.

Zahvalnost naša u prvome redu ide gosp. dra. Dragomira Montanu, c. k. kotarskog liječnika, koji je ljubavlj i prokušanom spremom nastojao spasit nam milog angelka.

Harni ostajemo svim onim mnogobrojnim rođacima, prijateljima i znancima, koji saučestvovali u našoj boli iskazima žalovanja brzojavnim ili pismenim, evijecem na odar dragog rajnika, milodarima u razne društvene i dobrotvorne svrhe.

Osobitu harnost dugujemo odličnoj gospodjici Anki Paut, nadučiteljici gradske pučke škole, koja je ljubavlj samaritanke bdila i strepila nad životom našega djeteta. Svevišnji naplatio joj toliki trud, toliku ljubav

Hvala i harnost g.djici Mariji Bećini, g.dji Anuncijati Bumber i g.djicama Vigini, koje za vrijeme bolesti i u časovima resreće bijahu nam od pomoći i utjehe.

Svima, te nastojahu da svojom ljubavlj i učešćem ublaže tešku rođiteljsku našu bol, svima neka je naša vječita harnost, a od Svevišnjeg plaća!

ŠIBENIK, 15. studenoga 1914.

Vladimir i Marija Kulić roditelji.

VELIKA ZLATARIJA GJ. PLANČIĆ

Vis - Starigrad - Velaluka

—: ŠIBENIK. —:

Kupuje staro zlato i srebro uz najpovoljnije cijene.

MODE SALON

Marija Dundić

ŠIBENIK

Daje na znanje da ima veliki izbor šešira i nakita najnovije vrsti za gospodje i gospodjice. Novosti za zimsku sezonu.

Prima popravke uz najumiereneje cijene. 10-10

TISAK ZA ULJE

uz jeftinu cijenu prodaje se. Tisak je u dobrom stanju. Obratiti se na MARKIOLA KURSARA u Prvic-Šepurini.

PREDPLAČUJTE SE NA „HRVATSKU MISAO“.

Pišite još danas po uvjete o nabavki

izvrstne turske srečke uz ugodno mjesečno uplaćivanje!

U sretnom slučaju možete da već kod dojučućeg žrijebanja dne 1. prosinca postanete vlasnik

400.000 franaka!

Srećkovno zastupstvo 30, Ljubljana.

Da postigneš obilan prired svoga rada na poljodjelsku u polju morati češ pognojiti svoje usjeve, vinograde, masline, voćna stabla i t. d. sa

40° Kalijevom soli ili kainitom
15-16° Kalciumcianamidom
16-21° Thomasovom drozgom

i to prama uputama koje svak može da zatraži besplatno kod podpisane, bilo ustmeno ili pismeno. Ista tvrdka zanimanicima dijeli poučne knjižice o uporabi gnojiva za sve kulture, te prema zahtjevu drži i specijalna predavanja. Ove tri vrsti daju isti uspjeh kao KAS a cijenje od istoga.

Ova gnojiva dobivaju se izključivo kod podpisane tvrdke, kao jedini i glavni zastupatelj i razpačavaoc, i to prama uvjetima postavljenim od tvornica

GRUBIŠIĆ & Comp. —: Šibenik.
(brojovni naslov GRUBARES — telefon br. 56).

PIO TERZANOVIĆ

TRGOVAC - ŠIBENIK

VELIKA ZALIIHA

Rukotvorina, Odiela, Cipela

Galice, sumpora i gume prve svjetske tvornice

HRVATSKA ZADRUŽNA TISKARA

ŠIBENIK

UKNJIŽENA ZADRUGA SA OGRANIČENIM JAMSTVOM
(Dr. A. DULIBIĆ I DRUG)

OSKRBLJENA JE SVIM MATERIJALOM, TAKO DA JE U STANJU TOČNO, BRZO, U MODERNOM SLOGU TE UZ VEOMA UMJERENE CIJENE IZRADJIVATI SVE —: RADNJE SPADAJUĆE U TISKARSKU STRUKU —:

IZRADJUJE POIMENICE POSJETNICE, TRGOVAČKE MEMORANDUME, RAČUNE, NASLOVNE LISTOVE, TRGOVAČKE I SLUŽBENE OBOVJE, VJENČANE KARTE, PLESNE I DRUGE ZABAVNE POZIVE I PROGRAME, OSMRTNICE, CIJENIKE, JESTVENIKE I T. D. I T. D.

VELIKO SKLADIŠTE TISKANICA ZA OBČINE I ŽUPSKE UREDE.

PRODAJA RAZNOVRISNOG ČISTOG PAPIRA I OBOVJA

Najprikladniji dar za svaku prigodu jest

INGEROV ŠIVAČI STROJ

kojim se može šivati, veziti i vrpsti.

Singer Comp. šivači strojevi

dioničko društvo

ŠIBENIK, Glavna ulica.